

Ons kenmerk: : ACM/UIT/572595
Zaaknummer : ACM/21/168250
Datum : 1 maart 2022

Verslag van de Autoriteit Consument en Markt in de zin van artikel 19, vijfde lid, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking) (hierna: de Verordening).

In dit verslag zet de Autoriteit Consument en Markt uiteen hoeveel congestie-ontvangsten zijn ontvangen, hoe deze ontvangsten zijn gebruikt overeenkomstig artikel 19, tweede lid, van de Verordening, welk bedrag is gebruikt bij het berekenen van de nettarieven en of dat bedrag voldoet aan de Verordening. De Autoriteit Consument en Markt concludeert dat de onttrekkingen aan de congestie-ontvangsten gedaan in het jaar 2021 door TenneT TSO B.V. in lijn zijn met de Verordening.

1 Inleiding en procedure van totstandkoming van dit verslag

1. In dit verslag zet de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uiteen hoeveel inkomsten TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) tussen 1 januari 2021 en 31 december 2021 heeft verkregen door het veilen van grenscapaciteit en hoe deze inkomsten door TenneT gebruikt zijn overeenkomstig artikel 19, tweede lid, van de Verordening, met inbegrip van de specifieke projecten waarvoor de ontvangsten zijn gebruikt. Ook zet de ACM uiteen welk bedrag is gebruikt bij het berekenen van de netwerktarieven, of dit bedrag voldoet aan de Verordening en wat de *multi-year estimate* is voor het bedrag dat nog niet is gebruikt en eind 2021 op de aparte interne rekening staat. Dit is in lijn met de aanbeveling van ACER op 23 december 2020 over de activiteiten van de regelgevende instanties en de rapportage over het gebruik van congestie-ontvangsten (hierna: de aanbeveling van ACER).¹
2. De beschikbare transportcapaciteit op de interconnectoren² met België, Duitsland, Noorwegen en Denemarken veilt TenneT in samenwerking met de betrokken buitenlandse transmissiesysteembeheerders (hierna: TSB's). Voor de biedzonegrenzen (i) Nederland-België, (ii) Nederland-Duitsland en (iii) Nederland- Denemarken alloceert de JAO (Joint Allocation Office) de capaciteit voor jaar- en maandtransporten via expliciete veilingen. Voor de Nederlandse verbinding met Noorwegen (NorNed) zijn er geen jaar- en maandproducten. De dagcapaciteit tussen (i) Nederland en België, (ii) Nederland en Duitsland, (iii) Nederland en Noorwegen en (iv) Nederland en Denemarken (COBRA) wordt op dagvoorbasis impliciet geveild via marktkoppeling.³ De opbrengsten van de veiling worden onder andere verminderd met de kosten van de veiling en worden verdeeld tussen TenneT en de andere TSB's.⁴

¹ ACER Recommendation No 01/2020 of the European Union Agency for the cooperation of energy regulators, of 23 December 2020 on NRAs Activities and reporting of the use of congestion income.

² Een interconnector is een transmissielijn die een grens tussen lidstaten overschrijdt of overspant en de nationale transmissiesystemen van deze lidstaten onderling koppelt (artikel 2, eerste lid, van de Verordening).

³ In het kader van de marktkoppeling wordt de capaciteit voor de grenzen Nederland-België en Nederland-Duitsland via de flow-based capaciteitsberekeningsmethodologie berekend. De capaciteit voor de grenzen Nederland-Noorwegen en Nederland-Denemarken vindt plaats via Available Transfer Capacity (ATC).

⁴ Artikel 12.9 van de Netcode elektriciteit.

3. De TSB's beheren deze congestie-ontvangsten apart en zij mogen deze alleen voor bepaalde wettelijke doeleinden gebruiken. TenneT heeft de congestie-ontvangsten ondergebracht bij de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.
4. Op 24 februari 2022 heeft de ACM van TenneT de rapportage⁵ ontvangen over de ontvangsten en bestedingen van de congestie-ontvangsten in het jaar 2021. Deze rapportage is als bijlage bij dit verslag congestie-ontvangsten toegevoegd. Daarnaast heeft TenneT in een Excel-module aanvullende informatie bij de rapportage aangeleverd aan de ACM (hierna: de invulmodule).
5. TenneT heeft voor de data van 2021 een controleverklaring van een onafhankelijke accountant meegestuurd.

2 Beoordeling besteding congestie-ontvangsten

6. Op grond van artikel 19, vijfde lid, van de Verordening publiceert de ACM een verslag. Hierin toetst de ACM onder meer of het gerapporteerde in overeenstemming is met de doelstellingen van artikel 19, tweede en derde lid, van de Verordening.⁶ Dit artikel bepaalt dat de opbrengsten uit de veiling van de schaarse interconnectiecapaciteit met voorrang mogen worden gebruikt voor de doelstellingen beschreven in het tweede lid, zijnde:
  - a. het garanderen dat de toegewezen capaciteit daadwerkelijk beschikbaar is, met inbegrip van een vergoeding voor vastheid, of
  - b. handhaven of vergroten van de zoneoverschrijdende capaciteit door optimalisatie van het gebruik van de bestaande interconnectoren, indien nodig door middel van gecoördineerde corrigerende acties; de kosten dekken die voortvloeien uit investeringen in het net die relevant zijn voor het reduceren van de interconnectiecongestie.
7. Wanneer de doelstellingen in het tweede lid op adequate wijze worden gehaald, kan de opbrengst gebruikt worden als inkomsten die door de regulerende instanties in aanmerking moeten worden genomen bij de goedkeuring van de methodologie voor de berekening van de nettarieven of de vaststelling van nettarieven. In artikel 3.2 van de aanbeveling van ACER is voorgeschreven dat voor de verslagen in 2021 en 2022 (over de jaren 2020 en 2021 respectievelijk) de doelstellingen op adequate wijze behaald zijn, indien het niet mogelijk bleek om een hoger bedrag aan congestie-ontvangsten efficiënt te gebruiken voor de prioritaire doelstellingen.

2.1 Overzicht ontvangsten en bestedingen van congestie-ontvangsten in 2021

8. In de rapportage van TenneT geeft de tabel op pagina 4 alle ontvangsten en bestedingen in 2021 schematisch weer. De totaal ontvangen congestie-ontvangsten waren 159.511.262 euro in 2021.⁷

⁵ TenneT kenmerk: BGD-2022-031, 18 februari 2022.

⁶ Artikel 19, vijfde lid, onder d), van de Verordening schrijft voor dat in dit verslag nagegaan moet worden dat het bedrag gebruikt bij het berekenen van de netwerktarieven voldoet aan de door de transmissiesysteembeheerders ontwikkelde methodologie overeenkomstig artikel 19, vierde lid, van de Verordening. Zoals beschreven in artikel 6 van de ontwikkelde methodologie (UCI-methodologie) is deze pas van toepassing op congestie-ontvangsten verzameld vanaf 1 januari 2022. In dit verslag zal de ACM daarom niet verder ingaan op de beoelingen van de UCI-methodologie.

⁷ De opbrengsten van de veilingen op de NorNed-verbinding, de COBRA-verbinding en de interconnectoren met België en Duitsland, leiden samen tot de bruto ontvangsten. Deze worden gesaldeerd met de kosten voor het uitvoeren van de veilingen, de bonus/malus op de NorNed-verbinding, de rentekosten, exploitatiekosten voor Stichting Doelgelden en netto inkomsten van deelname in TenneT GmbH & Co. KG.

Op de aparte interne rekening, zoals genoemd in artikel 19, derde lid, van de Verordening stond op 1 januari 2021 een bedrag van 322.265.141 euro. De beschikbare congestie-ontvangsten in 2021 komen daarmee uit op 481.776.404 euro.

9. TenneT geeft aan 403.238.359 euro van de beschikbare congestie-ontvangsten gebruikt te hebben voor de doelstellingen in artikel 19, tweede lid, van de Verordening. Daarnaast geeft TenneT aan dat zij 25.088.381 euro gebruikt heeft voor de berekening van de nettarieven. Het resterende bedrag op de aparte interne rekening eind 2021 bedraagt 53.449.663 euro. In de volgende randnummers worden de ontvangsten en de gedane bestedingen verder uiteengezet.

2.1.1 NorNed-verbinding

10. De ontvangsten van de NorNed-verbinding worden gelijk verdeeld tussen TenneT en Statnett SF. Met het oog op transparantie presenteert TenneT de kosten voor het uitvoeren van de veilingen apart in het rapport. Deze kosten zijn nodig voor het genereren van congestie-ontvangsten en worden daarom gesaldeerd met de bruto ontvangsten.⁸
11. De ACM past ieder jaar een bonus of een malus toe op de ontvangsten van de NorNed-verbinding om TenneT te stimuleren om jaarlijks een zo groot mogelijke capaciteit aan de markt beschikbaar te stellen. Gebaseerd op het voorstel⁹ van TenneT voor de afwikkeling van deze bonus/malus voegt TenneT 1.569.163 euro toe aan de congestie-ontvangsten. De totale congestie-ontvangsten voor de NorNed-verbinding in 2021 komen daarmee uit op 76.689.671 euro.
12. TenneT heeft een onttrekking gedaan voor de kosten van energie en vermogen voor NorNed. Het betreft kosten voor netverliezen, zijnde 873.258 euro en kosten voor regel- en reservevermogen, zijnde 3.015.284 euro.

2.1.2 Cobra-kabel

13. De ontvangsten van de Cobra-kabel worden verdeeld tussen TenneT en Energinet.dk. Met het oog op transparantie presenteert TenneT de kosten voor het uitvoeren van de veilingen apart in het rapport. Deze kosten zijn nodig voor het genereren van congestie-ontvangsten en worden daarom gesaldeerd met de bruto ontvangsten. De totale ontvangsten bedroegen 32.630.575 euro in 2021.
14. TenneT heeft een onttrekking gedaan van 4.718.601 euro voor de kosten van netverliezen voor de Cobra-kabel. Deze kosten houden direct verband met het beschikbaar stellen en handhaven van de beschikbare koppelingcapaciteit.

2.1.3 Belgische en Duitse interconnectoren

15. Net als voor de NorNed-verbinding en de Cobra-kabel worden ook de kosten voor het uitvoeren van de veilingen voor de Interconnectoren tussen Nederland en België en Nederland en Duitsland gesaldeerd met de bruto ontvangsten, welke daarmee in 2021 neerkomen op 22.530.895 euro en 28.701.525 euro respectievelijk.

⁸ Op grond van artikel 12.9 van de Netcode elektriciteit.

⁹ TenneT heeft dit voorstel op 31 januari 2022 bij de ACM ingediend. Het besluit hierover zal op de website van de ACM gepubliceerd worden. Indien het in het besluit vastgestelde bedrag voor de bonus/malus afwijkt van het voorstel van TenneT, zal de ACM het verschil verrekenen met de congestie-ontvangsten in 2022.

2.1.4 Inzet bij de berekening van de nettarieven

16. TenneT geeft aan dat er een bedrag van 120.966.701 euro onttrokken is aan de congestie-ontvangsten, wat in mindering is gebracht op de toegestane inkomsten in 2021 voor het EHS-netvlak. Met het Tarievenbesluit TenneT 2021¹⁰ heeft de ACM deze aanwending goedgekeurd. Een deel van dit bedrag, zijnde 95.878.320 euro, heeft TenneT besteed om kosten te dekken die voortvloeien uit investeringen¹¹ in het net die relevant zijn voor het reduceren van de interconnectiecongestie. Deze kosten hebben daarmee betrekking op de doelstellingen in artikel 19, tweede lid, van de Verordening.
17. Het resterende bedrag, zijnde 25.088.381 euro, heeft TenneT in overeenstemming met artikel 19, derde lid, van de Verordening, gebruikt voor de vaststelling van de nettarieven.

2.1.5 Overige ontvangsten en bestedingen

18. Per februari 2020 is de financieringsstructuur inzake de participatie van de Stichting Doelgelden in TenneT GmbH & Co. KG gewijzigd. Het geïnvesteerde vermogen is ten gevolge van deze wijziging gereduceerd. Ter bescherming van het resterende belang zijn nieuwe call en put opties overeengekomen. De netto opbrengsten van de deelname in TenneT GmbH & Co. KG, zijnde 31.434 euro worden aan de bruto congestie-ontvangsten toegevoegd.
19. TenneT heeft in 2021 een onttrekking van 160.600 euro gedaan voor exploitatiekosten en 912.238 euro voor rentekosten. Dit betreffen kosten die gemoeid zijn met het beheer van de Stichting Doelgelden en de aparte interne rekening en hangen samen met artikel 19, tweede lid, van de Verordening.
20. TenneT heeft een onttrekking aan de congestie-ontvangsten gedaan voor de kosten voor het oplossen van landsgrensoverschrijdende transportbeperkingen (hierna: redispatchkosten). Deze kosten maakt TenneT om de maximale capaciteit op de interconnectoren en/of de maximale capaciteit op de transmissienetten waarmee grensoverschrijdende elektriciteitsstromen worden verzorgd, uit te breiden of te handhaven. Deze vormen samen de kritieke netcomponenten en zijn onderdeel van de flow-based methodiek, de basismethode voor de berekening van de day-ahead- en intradaycapaciteit op grond van Verordening 2015/1222.¹² In de rapportage van TenneT, die als bijlage aan dit verslag congestie-ontvangsten toegevoegd is, geeft TenneT in onderdeel 2.4.3 meer informatie rondom deze redispatchkosten.

2.2 Multi-year estimate voor de aparte interne rekening

21. Op grond van artikel 1.3 van de aanbeveling van ACER dient het verslag congestie-ontvangsten een *multi-year estimate* te bevatten voor het resterende bedrag op de aparte interne rekening aan het eind van het kalenderjaar waar het verslag op ziet. In deze *multi-year estimate* moet TenneT

¹⁰ Besluit met kenmerk ACM/UIT/543124, van 26 december 2020.

¹¹ De volgende investeringen vallen hieronder: Cobra-kabel; RN380: Vijfhuizen-Bleiswijk, Station Oostzaan en Station Vijfhuizen; BKK380: Station Breukelen-Kortrijk; DW380: Doetinchem-Wesel interconnector; NW380: Eemshaven Oudeschip-Vierverlaten; ZW380: Borssele-Rilland, Rilland-Tilburg en Station Rilland; BBB380: Ens-Lelystad en Lelystad-Diemen.

¹² Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer, van 24 juli 2015, en ACM besluit met kenmerk ACM/DE/2016/205075.

aangeven aan welke van de kostencategorieën uit de *Methodology on the use of congestion income*¹³ zij het bedrag op de interne rekening gedurende de komende jaren zal besteden.

22. TenneT heeft in de invulmodule gerapporteerd dat zij verwacht het complete resterende bedrag op de interne rekening eind 2021, aan kostencategorie i te gaan besteden in 2022. De redispatchkosten die TenneT aan de congestie-ontvangsten onttrekt kunnen onder deze kostencategorie gerapporteerd worden.

2.3 Beoordeling van de bestedingen in 2021

23. Zoals beschreven in randnummer 9 geeft TenneT aan 403.238.359 euro gebruikt te hebben voor de doelstellingen in artikel 19, tweede lid, van de Verordening. De gerapporteerde kosten voor netverliezen, regel- en reservevermogen, redispatch en de kosten voor investeringsprojecten die relevant zijn voor het reduceren van de interconnectiecongestie, welke indirect door congestie-ontvangsten via de tariefinkomsten vergoed zijn, verklaren dit volledige bedrag. Aangezien deze kosten allen gerelateerd zijn aan de doelstellingen uit het tweede lid van de Verordening, oordeelt de ACM dat de besteding van bovengenoemd bedrag in lijn is met de Verordening.
24. Aangezien TenneT een deel van de congestie-ontvangsten gebruikt heeft voor de vaststelling van de nettarieven in 2021, moet de ACM daarnaast beoordelen of TenneT heeft voldaan aan de gestelde voorwaarde in artikel 19, derde lid, van de Verordening. Zoals in randnummer 7 wordt beschreven, wordt aan de gestelde voorwaarde voldaan indien het niet mogelijk bleek om een hoger bedrag aan congestie-ontvangsten efficiënt te gebruiken voor de prioritaire doelstellingen. Op basis van de onttrekkingen beschreven in paragraaf 2.1 en de aanvullende toelichting in onderdeel 2.4.3 van de rapportage van TenneT, oordeelt de ACM dat aan de gestelde voorwaarde wordt voldaan.
25. De ACM constateert op basis van het bovenstaande dat het gebruik van de ontvangsten verkregen uit congestie over het jaar 2021 in lijn is met de Verordening.

3 Conclusie

26. In dit verslag heeft de ACM uiteengezet hoeveel congestie-ontvangsten zijn ontvangen, hoe deze ontvangsten zijn gebruikt overeenkomstig artikel 19, tweede lid, van de Verordening, welk bedrag is gebruikt bij het berekenen van de nettarieven en of dat bedrag voldoet aan de Verordening en wat de *multi-year estimate* voor het bedrag is dat niet is gebruikt en eind 2021 op de aparte interne rekening staat. De ACM constateert dat de onttrekkingen aan de congestie-ontvangsten zoals verricht in het kalenderjaar 2021 in lijn zijn met de Verordening en in het bijzonder de doelstellingen van artikel 19, tweede en derde lid, van deze Verordening.

---

¹³ Op grond van artikel 19, vierde lid, van de Verordening hebben de TSB's een methodologie opgesteld. Daarin moeten ten minste de voorwaarden gedetailleerd worden vastgesteld waarop de ontvangsten kunnen worden gebruikt voor de in het tweede lid bedoelde doelstellingen, en ook de voorwaarden waarop die ontvangsten op een aparte rekening kunnen worden gezet met het oog op toekomstig gebruik voor die doelstellingen, en ten slotte de termijn waarbinnen die ontvangsten op een dergelijke rekening kunnen worden gezet. ACER heeft deze methodologie goedgekeurd bij besluit van 23 december 2020 met nummer 38-2020. Zoals beschreven in artikel 6, tweede lid, van de methodologie, is deze pas van toepassing op congestie-ontvangsten ontvangen vanaf het jaar 2022. Voor de rest van dit verslag is deze methodologie dan ook niet van toepassing.